

Situació laboral de les persones joves a Catalunya

3r trimestre de 2015

Informe elaborat a partir de les darreres dades
de l'Enquesta de Població Activa

Observatori Català de la Joventut

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social i Família
Direcció General de Joventut

Presentació

Aquest informe recull els principals resultats de les darreres dades de l'Enquesta de població activa (EPA) sobre la situació laboral de les persones joves. També ofereix informació sobre els estudis i l'emancipació dels joves i les joves. L'informe compara sistemàticament la situació de la població juvenil amb l'adulta i, quan les dades ho permeten, analitza les diferències dins del grup de joves.

Les dades són generades per l'Idescat a petició de l'Observatori Català de la Joventut i fan referència a la població de 16 a 29 anys, d'acord amb la definició de joventut que fa la Llei 33/2010, de polítiques de joventut. La informació disponible en aquest document és, doncs, inèdita i ofereix una visió sobre la situació laboral del conjunt de la població jove.

Observatori Català de la Joventut

Sumari

1. [Aspectes destacats](#)
2. [Situació d'activitat](#)
3. [Ocupació](#)
4. [Atur](#)
5. [Estudis en curs](#)
6. [Emancipació](#)

1. Aspectes destacats

Situació d'activitat

- **La taxa d'activitat juvenil s'estabilitza i trenca una tendència a la baixa situant-se al 62,3%**. Un 44,1% són joves ocupats i el 18,2% restant són el percentatge de joves a l'atur respecte el total de la població jove (coeficient d'atur juvenil).

Ocupació

- **La proporció de joves ocupats augmenta lleugerament (un 0,9% respecte fa un any) i situa la taxa d'ocupació en el 44,1%**.
- **Aquesta dada significa la primera millora interanual en l'ocupació juvenil des de l'inici de la crisi**. Tant en termes relatius com en termes absoluts, en aquest trimestre hi ha més llocs de treball ocupats per joves que en el tercer trimestre de l'any anterior. Aquesta dada consolida una aturada en la destrucció d'ocupació que s'observa des del 2013.
- Malgrat això els efectes de la crisi han estat devastadors. L'any 2007 la taxa d'ocupació juvenil era d'un 66% **el que significa que s'ha produït una disminució de més de 20 punts en les persones joves ocupades**. En termes absoluts, durant aquest període **han desaparegut 427.000 llocs de treball ocupats per joves**.
- **Les persones joves treballen predominantment en el sector serveis (82,9%)** i amb feines de més baixa qualificació que els de més de 29 anys.
- Des del 2010 la taxa de temporalitat ha anat creixent. En aquest trimestre, gairebé la meitat de joves ocupats té un contracte temporal (un 47,5%).

Atur

- La millora en l'ocupació es veu també reflectida en la **disminució de 2,7 punts interanuals en la taxa d'atur juvenil que se situa en el 29,3%**.
- En xifres absolutes, a **Catalunya hi ha 185.300 joves a l'atur**.
- **L'atur afecta més als nois (30,9%), als més joves (64,2%), als joves sense estudis (41,8%) i als joves estrangers (34,3%)**.
- La taxa d'atur juvenil de llarga durada se situa a l'11,4%. Això significa que **4 de cada 10 joves a l'atur fa més d'un any que busquen feina**. Malgrat tot, des del 2013 hi ha una tendència a la baixa en aquest tipus d'atur.
- A mesura que s'allarga l'atur, disminueix la cobertura dels ajuts públics: únicament el 9,3% de les persones joves aturades reben algun subsidi o prestació d'atur.

Estudis en curs

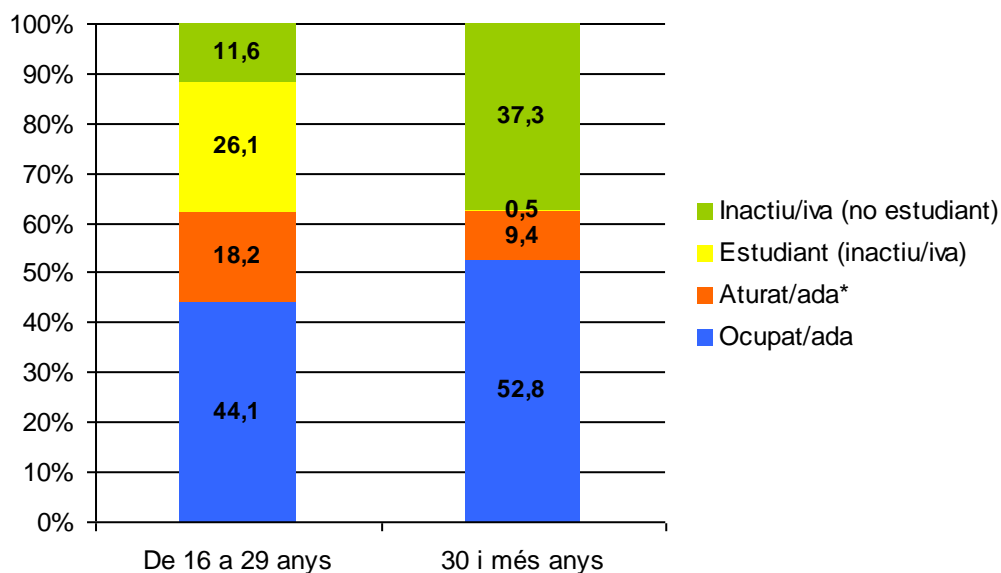
- **El 40,3% de les persones joves estudien.** La crisi econòmica estimula el retorn o l'allargament dels estudis i la realització d'activitats de formació complementària.

Emancipació

- **La taxa d'emancipació de les persones joves de 16 a 29 anys se situa al 24,1%**, seguint la tendència al descens dels últims anys. Els indicis d'una certa estabilització en l'ocupació juvenil encara no es reflecteix en una predisposició per marxar de casa.

2. Situació d'activitat

Situació d'activitat segons grup d'edat (%).
Catalunya, 3r trimestre de 2015

* Coeficient d'atur.

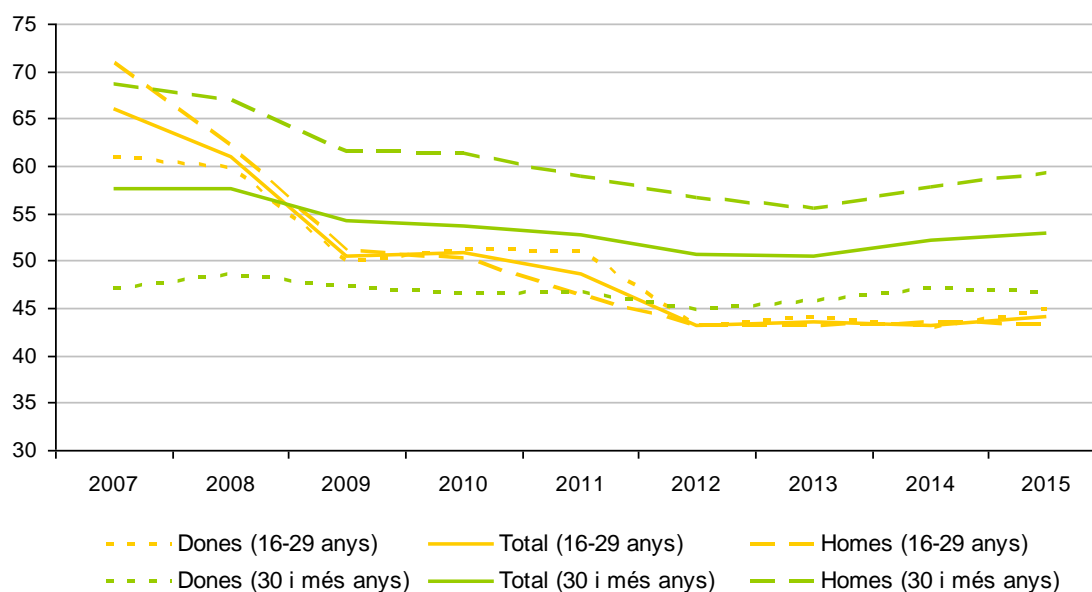
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- La taxa d'activitat entre el col·lectiu de joves de 16 a 29 anys se situa en el 62,3%. Això inclou les persones joves que treballen (44,1%) i les que estan a l'atur (18,2%).
- La taxa d'activitat ha augmentat lleugerament els dos últims trimestres (un 2,8 en els últims 6 mesos) trencant una clara tendència a la baixa respecte a l'inici de la crisi. L'any 2007 la taxa d'activitat juvenil se situava per sobre del 72%.
- Aquest descens dels últims anys en la taxa d'activitat s'ha produït fonamentalment entre la gent jove. Això ha fet que, actualment la taxa d'activitat de joves i adults –que inclou la població jubilada- sigui pràcticament igual.
- El gràfic també indica el *coeficient d'atur juvenil*, un 18,2%, que representa el percentatge de població jove aturada respecte el total de la població en situació d'atur. Per la població de més de 29 anys aquesta dada és del 9,4%.
- Un 26,1% dels joves són estudiants inactius (només estudien). Els individus que estudien i treballen simultàniament estan inclosos, al gràfic, dins del grup d'ocupats/ades. Si tenim en compte també els estudiants actius, els joves que estudien superen el 40%. Només un 0,5% dels de més de 29 anys es declara estudiant inactiu.
- L'11,6% dels joves es troben en situació d'inactivitat i no estudien. Aquesta xifra és sempre més alta en el 3r trimestre ja que recull els mesos d'estiu on moltes persones joves que han acabat una etapa d'estudis encara no han iniciat la següent. Aquesta dada al trimestre anterior era, per exemple del 6%. Els inactius no estudiants són molt més nombrosos entre els de més de 29 ja que inclou persones jubilades o dedicades a tasques domèstiques.

3. Ocupació

Taxa d'ocupació

Taxa d'ocupació segons grup d'edat (%).
Catalunya, 2007-2015 (3r trimestre)

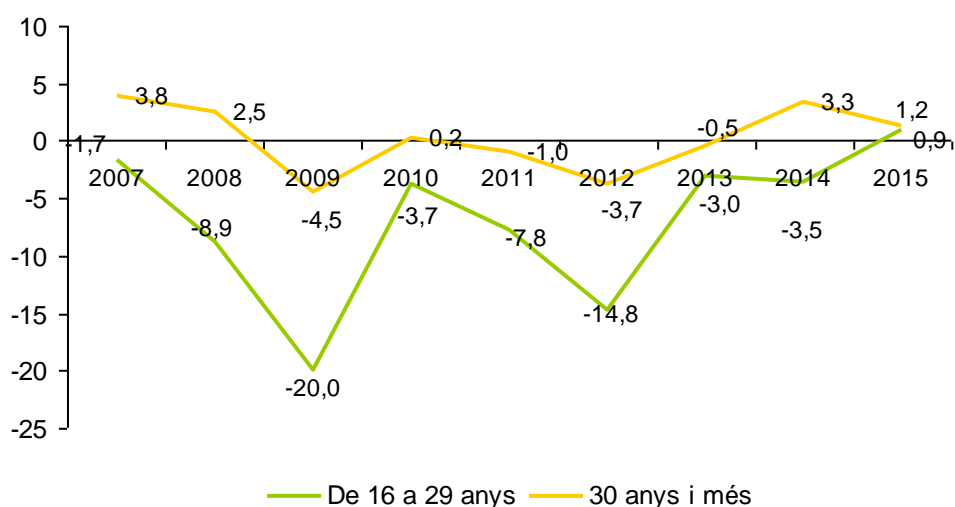
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- La taxa d'ocupació indica la proporció de persones ocupades respecte el total de la població. En aquest segon trimestre de 2015 la taxa d'ocupació juvenil se situa en el 44,1%. El que significa un augment d'un 0,9% respecte al mateix trimestre de l'any anterior.
- La crisi econòmica ha destruït molts llocs de treball, especialment entre la població jove, de tal manera que la taxa d'ocupació ha caigut més de 20 punts percentuals. L'any 2007 el 66% dels joves de 16 a 29 anys tenia feina davant del 44,1% actual. Aquesta rotunda disminució del percentatge de joves que treballen dóna una idea de l'impacte de la crisi sobre el mercat de treball juvenil.
- De totes maneres, cal dir que la disminució de la taxa d'ocupació es va produir entre els anys 2007 i 2012. A partir d'aleshores es manté força estable amb uns nivells lleugerament per sobre del 40%.
- La taxa d'ocupació de nois i noies ha evolucionat de manera diferent. Abans de la crisi l'ocupació dels homes era considerablement més elevada que la de les dones (fins a 10 punts de diferència), circumstància que reflectia tant el fet que les noies tendeixen a estudiar fins més tard com una vulnerabilitat laboral més elevada. Amb la crisi les diferències en la taxa d'ocupació s'han equilibrat i ara presenten uns registres molt similars (un 44,8% en les dones joves i un 43,3% en els homes). Aquesta evolució diferenciada respon, en part, a que a l'inici de la crisi, la destrucció d'ocupació es va centrar en sectors de l'economia clarament masculinitzats, particularment la construcció, i el fet que un capital instructiu més elevat de les dones joves els ha permès resistir millor els efectes de la crisi que els joves.

- Entre la població de més de 29 anys els canvis han estat menys abruptes. El gràfic mostra com abans de la crisi la taxa d'ocupació dels joves superava clarament la de la població de més de 29 anys. Amb la crisi, però s'ha invertit la situació. La taxa d'ocupació dels adults ha caigut però a un ritme més lent que la dels joves. Des del 2013 es detecta, fins i tot, una lleugera millora. Pel que fa a les diferències entre homes i dones, en el cas de la població adulta, la taxa d'ocupació de les dones ha tingut una caiguda més feble que la dels homes. Tot i així encara està 10 punts per sota de la dels homes, circumstància que reflecteix les tradicionals desigualtats i la distribució de rols entre les cohorts de més edat.

Destrucció d'ocupació

**Variació interanual de la població ocupada segons grup d'edat (%).
Catalunya, 2007-2015 (3r trimestre)**

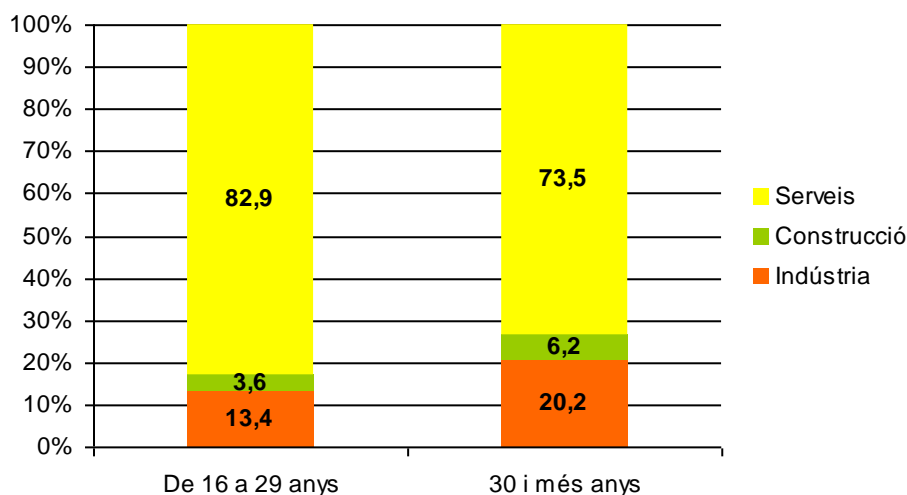
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- El gràfic de variació interanual de la població ocupada mostra el ritme de destrucció d'ocupació durant la crisi. Aquesta és una altra manera de veure l'efecte de la crisi sobre el mercat laboral, mesurant els llocs de treball que es creen o desapareixen en un any respecte l'anterior en diferents trams d'edat.
- A diferència de la taxa d'ocupació, aquestes dades mesuren la creació o destrucció d'ocupació en termes absoluts. Per això, en la interpretació d'aquestes dades cal tenir en compte un factor demogràfic: des de fa anys la població de 16 a 29 anys està disminuint (aproximadament un 15% des del 2007), això fa que part de la reducció del nombre de llocs de treball ocupats per joves no és deguda només a l'impacte de la crisi sinó al simple fet que hi ha menys individus en aquest tram d'edat.
- Tal com mostrava l'evolució en la taxa d'ocupació, en els darrers dos anys la destrucció d'ocupació sembla haver-se contingut. Fins al punt que aquest 2015 apareix la primera variació positiva des de l'inici de la crisi: en el 3r trimestre de 2015 es registra un 0,9% més de llocs de treball ocupats per joves que en el 3r trimestre de 2014.
- Tot i aquesta tímida recuperació, si mirem les dades absolutes, des de l'any 2006 els llocs de treball ocupats per joves s'han reduït gairebé a la meitat, passant de 874.500, el tercer trimestre de 2006, a 447.500 en l'actualitat.

- L'evolució de la variació interanual de la població ocupada posa de manifest com els períodes 2007-2009 i 2011-2012 van ser els moments més forts de destrucció d'ocupació. El gràfic també evidencia com la destrucció d'ocupació s'ha concentrat, fonamentalment, en el col·lectiu jove.

Característiques de l'ocupació

**Sector d'activitat¹ segons grup d'edat (%).
Catalunya, 3r trimestre de 2015**

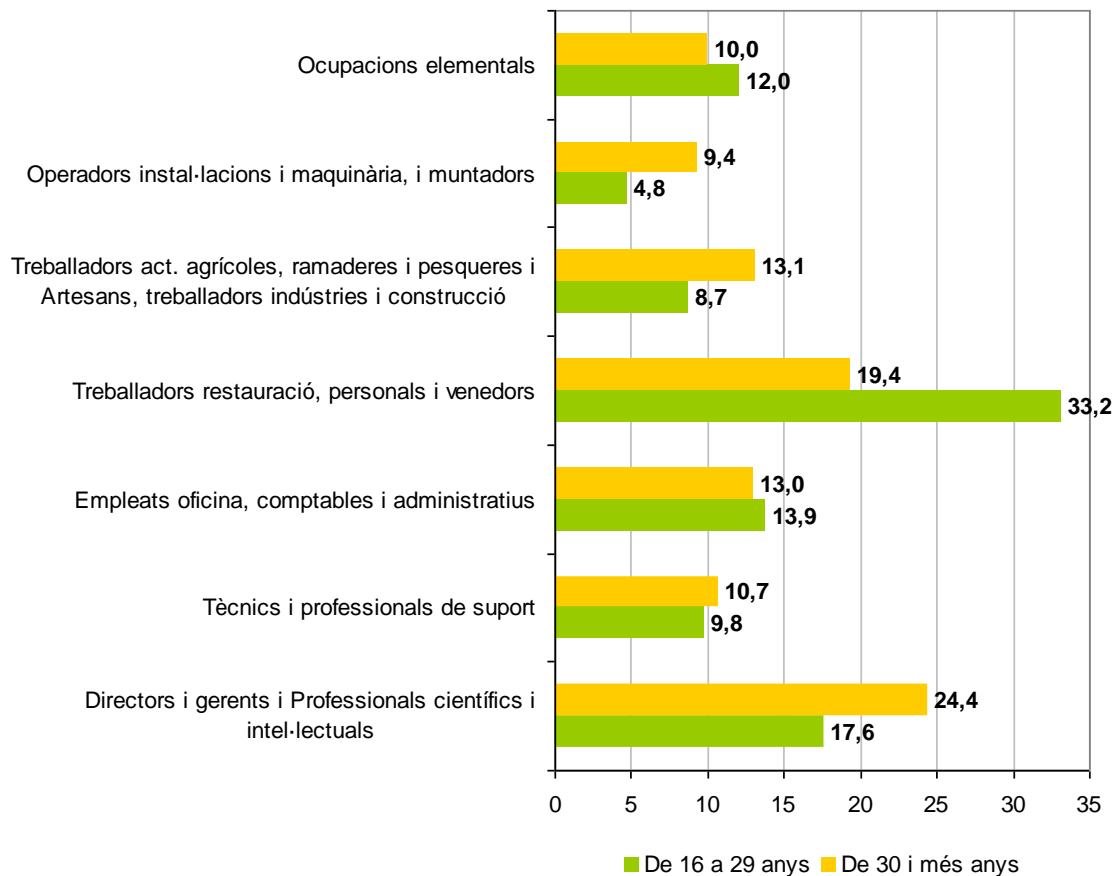

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Els serveis són el sector d'activitat que acumula el volum més important de la força laboral a Catalunya. Un 82,9% de joves ocupats ho estan en aquest sector. Aquesta proporció és inferior en el cas dels de més de 29 anys (73,5%). En canvi, en el sector de la indústria i la construcció passa el contrari.
- Respecte el 2007, el sector serveis ha anat incrementant el seu pes relatiu gràcies a la destrucció d'ocupació juvenil en el sector de la construcció, que ha perdut més de la meitat dels llocs de treball ocupats per joves i, en menor mesura, de l'industrial.

¹ No s'ha inclòs la població ocupada en el sector agrari per falta de mostra.

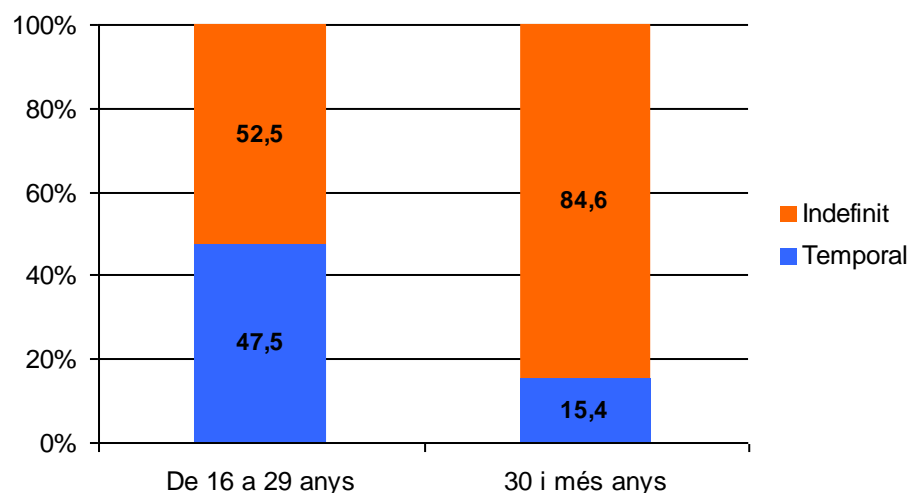
**Qualificació de l'ocupació (%).
Catalunya, 3r trimestre de 2015**

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- El gràfic mostra una comparació de l'estructura de qualificacions de les ocupacions de les persones joves de 16 a 29 anys i les de 30 anys i més.
- Les persones joves tenen, en general, feines de més baixa qualificació. En les categories de més alta qualificació (càrrecs directius i gerencials i professionals científics i intel·lectuals) les persones joves hi són menys presents que la població de més edat (17,6% i 24,4%, respectivament). En canvi les persones joves superen clarament les de més edat en aquelles ocupacions del sector serveis de mitjana i baixa qualificació: un terç dels joves ocupats ho estan com a treballadors/ores de restauració, serveis personals o vendes.

Tipus de contracte entre la població ocupada assalariada segons grup d'edat (%). Catalunya, 3r trimestre de 2015

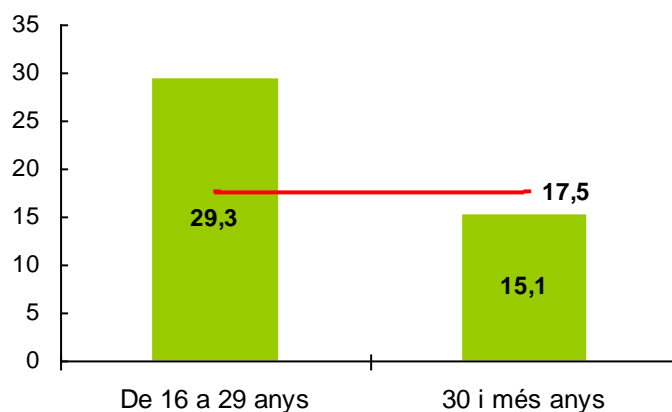
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- La contractació temporal afecta molt més a les persones joves que a les adultes: un 47,5% de joves contractats ho estan amb un contracte temporal. En canvi en les persones adultes aquest percentatge és del 15,4%.
- Durant els primers anys de la crisi econòmica el percentatge de contractes temporals va disminuir ja que van ser els primers llocs de treball que es van destruir. Tanmateix, des de 2010 –quan la taxa de temporalitat juvenil es va situar per sota del 35%– s’observa una tendència a l’alça. Aquest trimestre, per exemple, la temporalitat ha augmentat en 4,6% respecte el trimestre anterior i en un 3,5% respecte el 3r trimestre de 2014.

4. Atur

Taxa d'atur

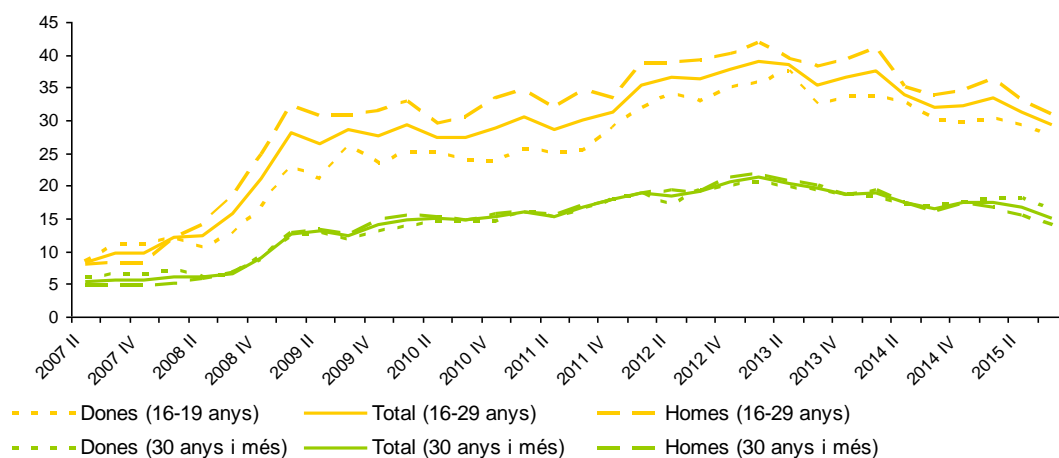
Taxa d'atur segons grup d'edat (%).
Catalunya, 3r trimestre de 2015

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- En el segon trimestre de 2015 la taxa d'atur entre el col·lectiu de 16 a 29 anys se situa en el 29,3%.
- En xifres absolutes, a Catalunya hi ha 185.300 joves a l'atur.
- La taxa d'atur entre les persones de més de 29 anys és del 15,1%; i pel global de la població és del 17,5%.
- En el tram d'edat de 16 a 24 anys la taxa d'atur és del 40,6%.

Evolució trimestral de la taxa d'atur segons grup d'edat, per sexe (%).
Catalunya, 2007-2015

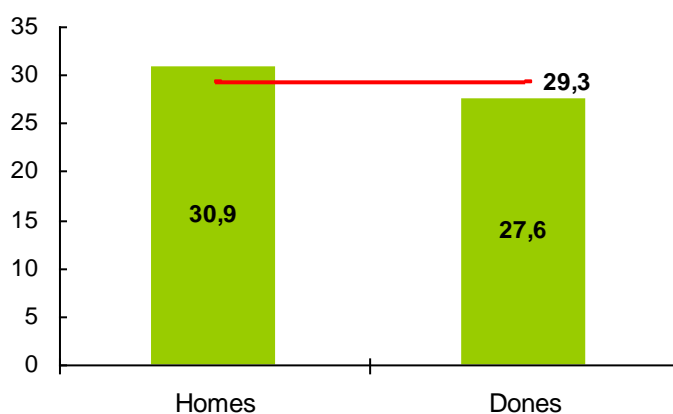
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Aquest trimestre es consolida una disminució significativa de la taxa d'atur. Respecte el darrer trimestre, l'atur juvenil ha baixat un 1,8% i respecte el 3r trimestre de 2014 la reducció és del 2,7%. Des de 2013, s'intueix una certa tendència a la reducció de l'atur juvenil tot i que amb alts i baixos.

El perfil de la persona jove aturada

Com ha passat al llarg de tot el període de crisi, l'atur afecta més als homes, als trams d'edat més joves, als que tenen un nivell formatiu inferior i a la població estrangera. Recordem que les dades fan referència a la població de 16 a 29 anys.

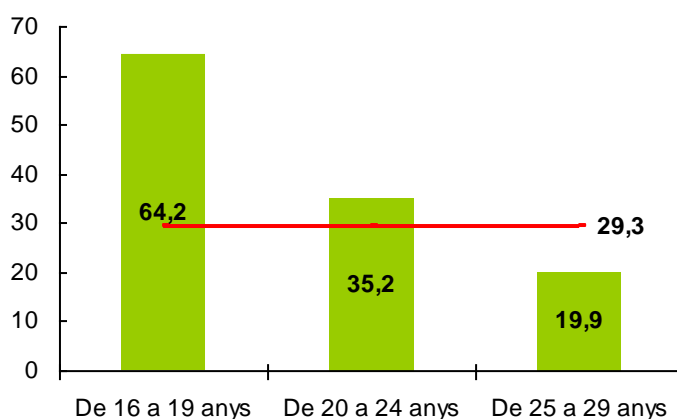
Taxa d'atur juvenil segons sexe (%).
Catalunya, 3r trimestre de 2015

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- En aquest període de crisi l'atur juvenil masculí ha superat al femení. Aquest és un fenomen nou que s'ha mantingut estable des del 2008.
- El manteniment d'aquestes diferències al llarg de tot el període de crisi fa pensar que el nivell educatiu més alt de les noies ha contribuït a que hagin pogut resistir més bé la destrucció d'ocupació.

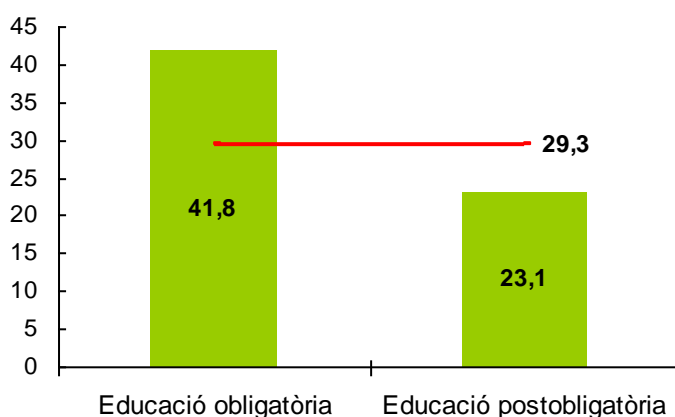
Taxa d'atur juvenil segons grups d'edat (%).
Catalunya, 3r trimestre de 2015

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Del grup de joves actius de 16 a 19 anys el 64,2% està buscant feina. L'atur afecta amb més força als més joves. Tot i que cal dir que en aquestes edats és on hi ha menys població activa (perquè molts estan estudiant), el percentatge és molt alt i indica que, el que s'ha tornat realment complicat durant la crisi, és trobar una primera feina, especialment entre les persones joves que deixen els estudis aviat.

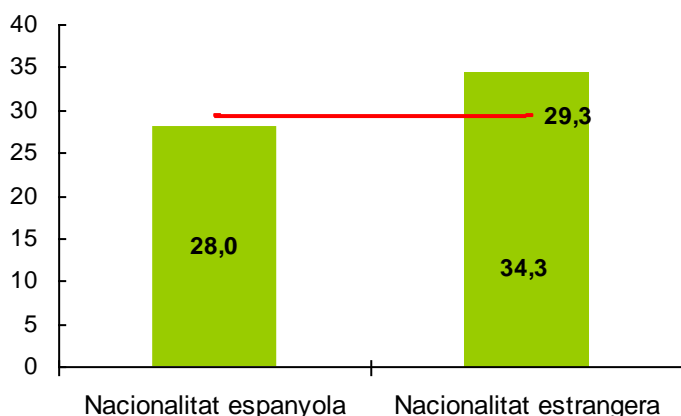
**Taxa d'atur juvenil segons nivell educatiu (%).
Catalunya, 3r trimestre de 2015**

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Des de l'inici de la crisi s'ha posat de manifest com l'atur afecta més a les persones joves amb menys estudis (amb una taxa d'atur del 41,8% entre els que tenen només l'educació obligatòria). L'educació és, doncs, un element clau per tenir una posició relativament més segura al mercat laboral.

**Taxa d'atur juvenil segons nacionalitat (%).
Catalunya, 3r trimestre de 2015**

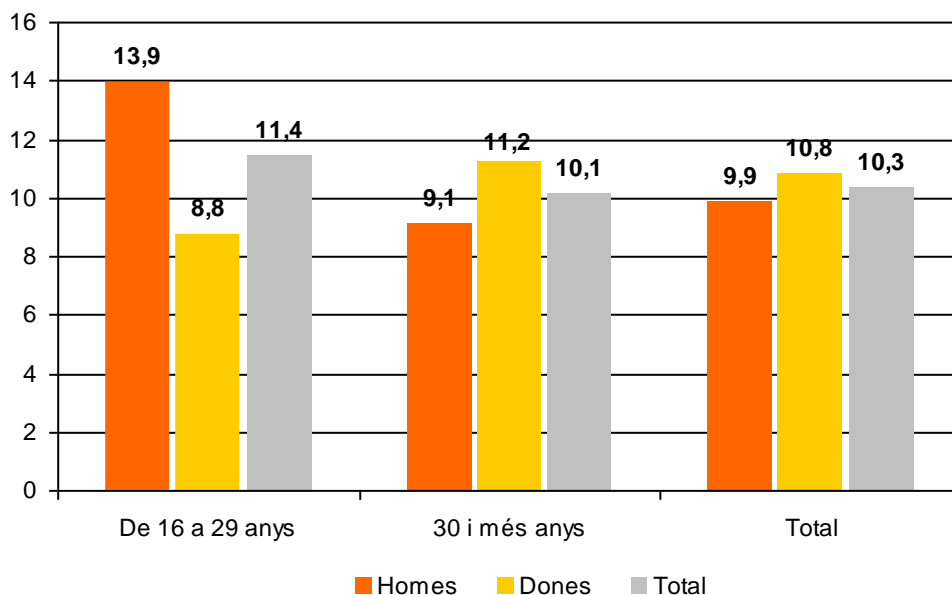

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Igualment, la població estrangera també és un dels sectors socials més afectats per l'atur. Malgrat això, en els últims trimestres la taxa d'atur entre els estrangers ha disminuït amb força. En els últims anys l'atur entre la població jove activa estrangera superava el 50% i en l'últim any s'ha situat en un 34,3%. Cal dir, però, que aquesta baixada es veu afavorida pel fet que una part important de la població estrangera, especialment aquella que tenia més dificultats de trobar feina, ha abandonat el país.

Atur i risc d'exclusió

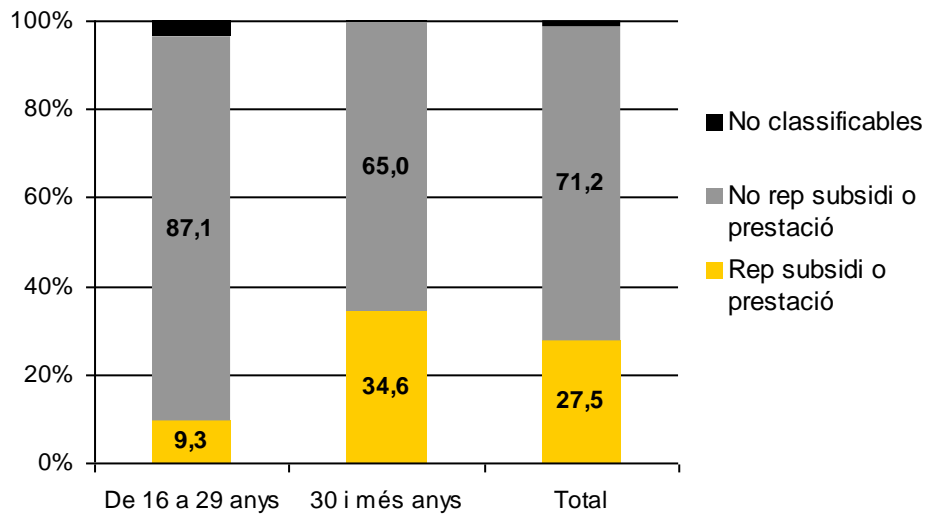
Atur de llarga durada segons grup d'edat (%). Catalunya, 3r trimestre de 2015

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- La taxa d'atur de llarga durada quantifica el percentatge de població activa que està desocupada i busca feina des de fa un any o més. Mostra les dificultats de les persones aturades per trobar feina. És també un indicador de risc d'exclusió social. Entre la joventut, estar en situació d'atur durant un període prolongat pot tenir conseqüències al llarg de tota la trajectòria laboral de l'individu.
- Un 11,4% de la població activa jove fa més d'un any que busca feina.
- En els últims trimestres i des del 2013 l'atur juvenil de llarga durada mostra una certa tendència a la baixa. L'atur de llarga durada era pràcticament insignificant abans de la crisi, però des del 2007 van anar creixent ràpidament fins a situar-se en el segon trimestre de 2013 en un màxim històric del 18,8%. A partir de llavors, al costat del descens en la taxa d'atur global, també hi ha hagut una baixada en l'atur de llarga durada.
- Com ha anat passant al llarg de tot el període de crisi l'atur de llarga durada afecta més a les persones joves que a les de més de 29 anys (10,1%). I, entre la joventut, afecta clarament més als homes (13,9%) que a les dones (8,8%).

Cobertura dels subsidis i prestacions als desocupats segons grups d'edat (%). Catalunya, 3r trimestre de 2015

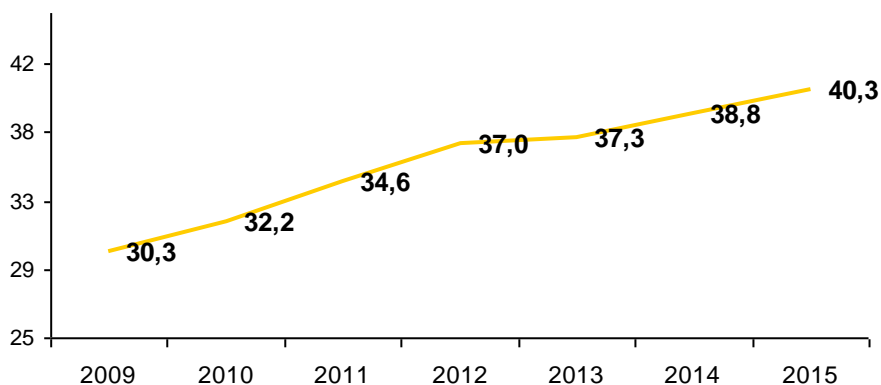

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Els subsidis o prestacions econòmiques per a les persones desocupades són una de les estratègies que adopten els estats del benestar per pal·liar el risc d'exclusió de les persones que estan a l'atur.
- En el cas del col·lectiu de joves de 16 a 29 anys, aquesta cobertura arriba només al 9,3% de les persones aturades. Molts dels joves i de les joves que es troben en situació d'atur o bé no han cotitzat encara o ho han fet durant molt poc temps, ja sigui perquè busquen la seva primera feina o perquè han tingut feines amb contractacions precàries.
- La cobertura d'atur entre els joves ha augmentat un 2,2% respecte l'any anterior. Tanmateix, el percentatge de gent jove a l'atur que està coberta per alguna prestació o subsidi ha disminuït dràsticament en els últims anys: l'any 2009 la cobertura se situava per sobre del 25% de joves aturats.
- Entre la població de més de 29 anys, la cobertura arriba al 34,6% de les persones aturades.

5. Estudis en curs

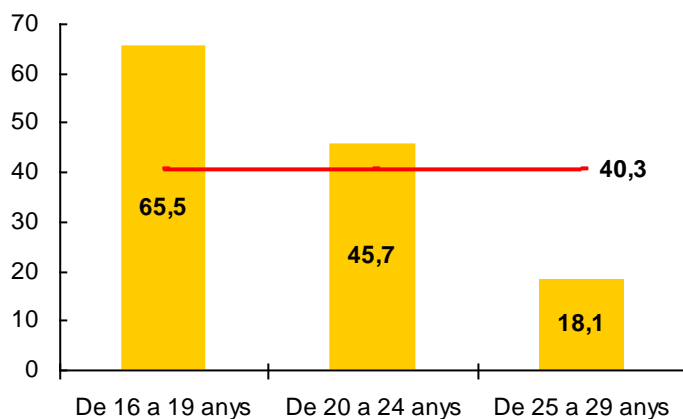
Proporció de joves que estudien (%). Catalunya, 2009-2015 (3r trimestre)

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- La crisi econòmica ha provocat un augment de la població jove que estudia: la formació és percebuda com una alternativa a l'atur i com una estratègia a mig llarg termini per posicionar-se més bé en el mercat laboral. Aquesta tendència continua en el tercer trimestre de 2015, en què la proporció de joves que estudien se situa en el 40,3%.

Proporció de joves que estudien segons grup d'edat (%). Catalunya, 3r trimestre de 2015

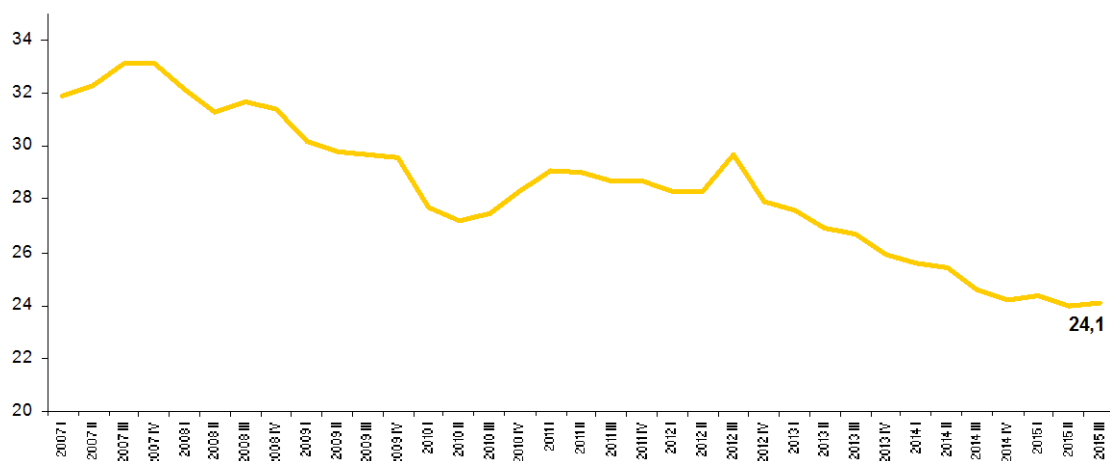

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Com és lògic, on trobem una proporció més gran de joves que estudien és en els trams d'edat més joves. L'evolució d'aquestes dades mostra que els grups d'edat més joves (aquells més afectats per l'atur) són els que, sobretot, han optat per mantenir-se en el sistema educatiu.

6. Emancipació

**Evolució trimestral de la taxa d'emancipació (%).
Catalunya, 2007-2015**

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- En el segon trimestre de 2015, la taxa d'emancipació de les persones joves d'entre 16 i 29 anys és del 24,1%.
- La tendència des de l'inici de la crisi ha estat d'un clar descens en la taxa. L'emancipació domiciliar de les persones joves s'ha vist dificultada per les condicions del mercat laboral.